

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Caput V. Objectiones contra allatas Autoritates, Conciliis mox citatis
desumptas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

PRIORIS GENERIS *Primum*, est *Concilium*, apud COGNAC celebratum, An. 1262. Locus hic est in Provincia Burdigalensi: Sic autem loquitur *Cap. 7. Statuimus ut Constitutiones Provinciales, annis singulis, in Synodis publicentur: maxime ille, per quas pena transgressoribus infliguntur.* Quod dicit de Constitutionibus Provincialibus, intelligi potest de præteritis, ac de futuris, sicuti de præsentibus ab ipsis factis; cum vox illa, *Provinciales*, indistinctè sumpta, omnes & singulas hujus triplicis generis comprehendat.

Secundum, est *Concilium Viennense*, in Austria habitum, An. 1267., quod præcipit, ut sua Decreta, singulis annis, in Synodis publicentur, & in Parochiis, quæ Laicos spectant.

Tertium, est *Concil. Londinense* An. 1268. celebratum, idem præcipiens, circa publicationem suorum Decretorum, in Synodis Diocesanis, addensque, circa Monasteria, ut pluries in anno nonnulli Textus Juris sigillatim designati, in illis legantur.

Quartum, est *Conc. Salzbürgense*, An. 1272. C. 18. Juber, ut Decreta sua, quater in anno, publicentur, in Ecclesiis Cathedralibus, & Conventualibus.

Quintum, *Conc. Rotomag.* 1339. statuens, ut, nedum sua, sed & aliorum ejusdem Provinciæ Conciliorum Decreta pluries publicentur: præcipit quoque, quod omnes Diocesani copiam hujusmodi Constitutionum, ac aliorum Provincialium Conciliorum recipiant, & in suis Synodis frequenter publicare procurent.

Idem propè videre est in *Concilio* apud *Castrum Gonterii*, in Provincia Turonensi 1336. C. 9. & in *Concilio Andegavensi*, ejusdem Provinciæ 1365. *Cap. 32.* Plures cujusque anni dies præfigunt ad publicationem Decretorum Provincialium, præcipiuntque, ut singulis his diebus fiat in vulgari lingua.

POSTERIORIS GENERIS Concilia præcipua sunt 1º. *Concil. Valladolid.* in Diocesi Palentia, in Hispania, suarum Constitutionum obligationem suspendit per duos menses à die publicationis in locis, ubi servandæ erant, faciendæ: *Volumus insuper quod Constitutiones prædictæ ad observantiam sui ligent omnes nostra legationis & singulos, post duos menses à publicatione prædicta, faciendâ in Ecclesiis Cathedralibus, numerandos.* Habitum fuit An. 1322.

2º. *Concilium Auxitanum*, à loco ubi habitum est *Marciacense nuncupatum*, An. 1326. C. 14. & 49. Prius *Caput* suspendit per duos menses, posterior, per mensem, obligationem constituta servandi. Utrumque de quibusdam tantum de Constitutionibus loquitur; quoad cæteras, præcipit dumtaxat *Concilium*; ut singulis annis publicentur.

3º. *Concilium Salzbürgense*, An. 1392. C. 3. statuit, ut pena à se lata vim non habeat, nisi post mensem, à die publicationis. *Concilium Colonense* 1310. C. 28. Pœnis non subjecerat, nisi post tres menses à die publicationis numerandos.

Quod de *Concilio Valladolid.* dictum est, à *Concilio Tolet.* anni 1355. C. 2. confirmatum est; quod declaravit, illius Constitutiones obligare in circumstantiis, in quibus voluit ut obligarent. Hæ autem circumstantiæ, ut publicentur integra in omnibus Ecclesiis Cathedralibus & in Synodis Diocesanis coram populo, Cleroque Sæculari & Regulari, Exempto & non Exempto: quoad alia loca, summarie tantum promulgentur. Postremam ob circumstantiam, dubitatum fuit, an hæ Constitutiones obligarent in toto districtu legationis? & resolutum, obligare etiam in his locis, ubi facta summaria publicatio; quia, in præcipuis locis supra memoratis, integra facta fuerat.

CAPUT QUINTUM.

Objectio contra allatas auctoritates à Conciliis mox citatis desumptas.

Legatus insinuat, promulgationes à se præceptas, post eam, quæ in *Concilio Valladolid.* coram Concilio, Clero, & Populo facta est, necessarias non fuisse, sed ad majorem cautelam dumtaxat injunctas; hæc enim habet: „Sed quamquam singulorum auri-
ribus juxta Canonicas Sanctiones, non esset, post
publicationem hujusmodi [mox memoratam] Con-
stitutiones prædictas necessarium inculcare, tamē
ne aliquis ab ipsarum observantia possit se per
ignorantiam aliquatenus excusare, prædictis nostræ
Legationis Prælati injungimus, quod Constitutio-
nes omnes & singulas, in suis Cathedralibus Ec-
clesiis, infra octo dierum spatium, postquam illic
delatæ fuerint, Clero non Exempto, qui de ordi-
naria, Exempto verò, nec non Religiosis Exemptis,
tam militaribus, quam non militaribus, auctoritate
nostra & populo convocatis, & deinde in primis
eorum Synodis, solemniter & integraliter faciant
publicari. Porro, si facta in Concilio publicatio,
juxta hoc Concilium, sufficiebat; videtur quod à nobis non bene adducta fuerat ejus auctoritas, ad probandum, Canones in locis, ubi servandi, publicandos esse.

Huic objectioni plura responsa. 1º. Si Legatus in ea fuisset sententia, quæ illi tribuitur, aliter sensisset quam *Concilium Lateranense IV.* quod præcipit, ut Decreta Conciliorum Provincialium, in Synodis Diocesanis publicentur.

2º. Hæc verba, in virtute sanctæ obedientiæ præcipiendo mandantes, ostendunt, quod existimaverit, publicationem in locis prædictis tanti momenti esse, ut digna res esset, quæ strictè præciperetur, hæc non in virtute sanctæ obedientiæ.

3º. His utens verbis, singulorum auribus inculcare, & Canonicas sanctiones ad id laudans, alludit ad dictum *Innocentii III.* in *Cap. 1. de Postular.* supra relatum, quoad majorem illius partem. Sed fausta non est hæc applicatio; nam Pontifex de notificatione privati facta, per speciale mandatum, vel Litteras ad id directas; & Legatus agit de publicatione faciendâ in variis locis, coetibusque: ideoque, non cuique sigillatim, sed multis conjunctim.

4º. Hoc Sæculo XIV., nec non & præcedenti, Canonum publicatio in locis, ubi servandi erant, jam Juris Communis erat. *Concilium* siquidem *Salzbürgense*, An. 1386. loquens de simili publicatione, præcepta ab anteriori Concilio ejusdem Provinciæ, dicit, eam esse de Jure antiquo: *Dudum*, (inquit) *fuit in nostra Provincia constitutum, ut Episcopi suffraganei omnes Constitutiones Provinciales habeant sigillatim, easque suis Subditis sicut juris est studeant publicare.* Hoc autem *Concilium Salzbürgense*, quod hujusmodi publicationem præceperat, illud fortasse est, quod An. 1282. habitum fuit; etenim jubet, ut sua Decreta publicentur in omnibus Ecclesiis, sive Cathedralibus, sive Conventualibus; quo nomine intelliguntur quæcumque Ecclesiæ Collegiatæ, tam Regulares quam Sæculares.

5º. Legatus, qui præfuit Concilio Provinciali *Syriæ*, An. 1254. edita, contra Simoniacos, Constitutione, & missa ad Archiepiscopum Nicosiensem, illi præceperat, ut illam in Ecclesiâ præcipuâ Civitatis Nicosien- sis publicaret; sed etiam ut illam promulgandam curret à singulis suffraganeis in Ecclesiis, eorumque Vicariis Generalibus, & in omnibus aliis locis, ubi hæc publicatio necessaria videretur; hæc enim habet *Conc. Tom. XI. part. 2. p. 1499. Mandantes ut ea publicari faciatis in majori Ecclesia Nicos. convocato Clero civitatis ejusdem, & ita fieri faciatis per Episcopos vel eorum Vicarios, in Ecclesiis vestra jurisdictioni subjectis, nec non per illa loca Cypri, ubi videritis expellere.*

expedire. Notanda hæc verba, convocato Clero. Ad hoc enim fiebat specialis Cleri convocatio, ut cuique, cuius intererat, Constitutio innosceret.

Non præmittenda alia Objectio, quæ fieri potest, contra id quod dictum est, Concilium *Cognacense*, Anno 1262. celebratum, omnium primum videri, quod publicationis iterationem præceperit. Hæc autem defumitur ex Synodo Diœcesis suffraganeæ, *Durban dictæ*, in Provincia *Eboracensi* habitæ, An. 1255. in qua huiusmodi iteratio his verbis injungitur. *Istas autem sententias quater in Anno, scilicet in majoribus festis anni, & solemniter volumus publicari.* Sed hæc Objectio facile solvitur, cum hic de Synodo agatur, & de Concilio sermo supra factus est.

Objici etiam posset contra Publicationis necessitatem, quod plurima Concilia, etiam Generalia, illam non necessariam judicaverint, cum illam non præceperint: & inter alia, allegari possent Concilium *Viennense*, sub CLEMENTE V. Concilium *Pisanum*, *Constantiense*, *Florentinum*, *Lateranense V.* Immo *Tridentinum*. Sed hæc Objectio ex silentio petita, vana, frivolaque videtur; cum illud provenire possit ex eo quod ea, quæ de Jure Communi sunt, subintelligi multoties soleant, quod sperandi justa erat causa, fore, ut Episcopi ultrò, spontè, solo zelo ducti, illorum Decreta promulgarent.

Est Concilium *TRIDENT.* Cap. I. Sess. XXIV. de *Reform. Matrim.* jussit, ut pluries promulgaretur Decretum suum contra *Clandestina Matrimonia*, & Cap. 16. Sess. XXIII. de publicatione frequenti Decreti circa *Residentiam Pastorum* caverit; collocatur tamen inter Concilia, quæ suorum Decretorum promulgationem disertis verbis non præceperunt, idque, quia de generali promulgatione tacuit. Hoc autem hinc evenisse videtur, quod executionem summo Pontifici potissimum commisit, dimisitque, & publicationis cura ad executorem spectat: quæ ratio ad alia Concilia, quæ de Publicatione siluerunt, extendenda est.

CAPUT SEXTUM.

Continuatio Autoritatum, circa solemnem Publicationem Canonum, in locis, ubi servandi sunt.

TOTI super sunt citanda testimonia Conciliorum de huiusmodi Publicatione, ut in immensum cresceret hæc Collectio, si singula suis verbis referrentur. Idcirco illa indicare sufficiat cum notis necessariis. Hæc autem sunt: I. Concilium *Coloniense*, Anni 1423.; II. Concilium *Senense* ejusdem Anni C. 36. III. Concilium *Copenegham* 1425. IV. Synodus *Frisinghensis* 1440. Cap. ult. V. Concilium *Andegavense* 1448. Cap. 16. VI. Concilium *Toletan.* 1473. C. 28. VII. Concilium *Senon.* 1528. VIII. Concilium *Mogunt.* 1549. C. 104. IX. Concilium *Treverense* eodem anno. X. Concilium *Narbon.* 1551. C. 66.

His adjicienda Constitutiones *BENEDICTI XII.* circa Reformationem *Canonicorum Regularium S. Augustini*, An. 1339. Constitutiones *HENRICI*, *Cantuariensis Archiepiscopi* An. 1423. *Reformationes Cleri Leodiensis* approbata à *NICOLAO V.* 1448. Hæc enim omnia præcipiunt, ut sua Decreta publicentur in locis, ubi observanda sunt.

Quamvis Concilium *Basiliense* publicationem Decretorum suorum expressè non caverit, promulgata tamen sunt in Ecclesiis, quæ illa receperunt: Talis est 10. *Ecclesia Gallicana*, cuius *Pragmatica Sanctio*, ex his Decretis composita, promulgata & registrata fuit in omnibus *Parlamentis* tunc existentibus, tanquam *Lex Regni*.

Talis 20. *Ecclesia Germanica*, quæ eadem Decreta promulgavit in pluribus Conciliis Provincialibus, ac in Synodis Diœcesanis. Hoc modo publicata fuerunt in Provincia *Salzburgenfi*, ut patet ex *Cap. 25.* Synodi *Frisinghens.* Ibidem enim legitur, illam coactam ad

publicationem Decretorum *Basiliensium*, mox receptorum à Natione Germanicâ; fitque expressa mentio omnium eorum, quæ in citata *Pragmatica Sanctione* memorantur, additis nonnullis restrictionibus, quarum præcipua est abrogatio integra Præventionis in VI. Mensibus, qui Ordinariis conceduntur ad collationem, aliamve Provisionem Beneficiorum. His Conciliis & Synodis, quæ Decreta *Basiliensia* promulgaverunt, adjiciendum est Concilium *Avenionense*, An. 1425. habitum, à Cardinali *Fuxensi*, Archiepiscopo *Arelatensi*, ac Legato *Avenionensi*: mandavit siquidem publicationem Decreti de *Conceptione Immaculata*, ab illo conditi, faciendam in omnibus, singulisque Diœcesibus Episcoporum, à quibus Concilium constabat, in proxima futura cujusque Diœcesis Synodo.

Concilium *Narbonense* An. 1551. celebratum, supra citatum, diem præfixit ad publicationem suorum Decretorum in Synodo Diœcesana.

In eodem *Canone* observanda etiam protestatio, quam facit, se noluisse derogare ullis Conciliis, sive Generalibus, sive Provincialibus, receptis, firmatisque per usum. His enim verbis supponit Decreta Conciliorum vim suam partim recipere ab usu.

Ad eandem necessitatem publicationis Canonum, in locis faciendæ, ubi servandi sunt, probandam, jam pluries, & à pluribus adhibitum est argumentum petitum ex eo, quod Pontifices & Episcopi *Galliæ* instarunt apud Regem, ut Concilii *Tridentini* Decreta publicari mandaret. Validum & convincens est utique, ac facillimum esset, quæ sit ejus vis, explicare ex circumstantiis personarum, temporum, & locorum. Sed vanus foret labor, cum nullus sit rationis compos, qui hoc non sentiat ipsâ solâ terminorum propositione. Idcirco, omiâ hujus facti ponderatione, perpensioneque, hoc unum considerabitur, Episcopos *Galliæ* illa Decreta, prout poterunt, publicasse, cum non possent, ut voluissent, promulgare. Hoc patet ex Conciliis Provincialibus ab illis celebratis, nec non ex Statutis Synodalibus, in quibus, nedum hujus Concilii doctrina, sed & disciplina inserta est. Plura ad id illos impulerunt.

1. Decretorum utilitas, necessitasque. 20. Concilii mens indicata Decretis duobus, quibus frequens illorum publicatio præcipitur. Jam supra citata sunt, & allata ratio hujus præcepti, petita ex peculiari illorum conditione, itidemque manifestata *Cap. 2.* Sess. xxv. in quo omnium Decretorum suorum publicationem implicite præcipit, dum illorum receptionem, in proximo Concilio cujusque Provincie celebrando, faciendam injungit.

Frustrâ objiceretur *PIUM IV.* qui mentem Concilii *Tridentini* melius nosse potuit, quam quivis alius, cum per tres annos illud rexerit, ab anno 1560. ad annum 1563., insinuare illius Decretorum vim à Publicatione nullo modo pendere; consultus siquidem, circa tempus, quo illa obligare inciperent, respondet, quod extrâ Romam id fiet 1. die *Maii* 1564. tribus scilicet mensibus post confirmationem in Consistorio, nullâ factâ mentione Publicationis, quam si necessariam duxisset, ex Concilii mente, jussisset, & tempus illud, à die publicationis incipiendum, declarasset. Facillimè huic Objecto fieret factis.

10. Qui nimis probat, nihil probat. Hæc autem Objectio nimium probat: cum hinc sequeretur, quod non solum publicationi Conciliorum, in locis, quæ illorum Decretis subjiciuntur, necessaria non esset; sed etiam nec illa opus esse in locis, ubi celebrantur, nec illis in quibus confirmantur; cum de ulla publicatione *PII IV.* mentionem non faciat.

20. Bimestre tempus, quo illorum Decretorum vim suspendit, concessum non est, aut esse videtur, nisi ad publicationem in locis faciendam, sine quâ sufficiens illorum cognitio haberi non potest: nec consequenter obligandi vim habere, cum *Lex* obligare